

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Paveldėjimas>Paveldėjimas

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([de](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

anglų**Paveldėjimas**

Austrija

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su **ES notariatų taryba (CNUe)**.

1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendroju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?

Sudarant testamentą reikia laikytis tam tikros rūšies testamentui keliamų reikalavimų. Pagal Austrijos teisę galimi šių rūšių testamentai:

oficialusis testamentas – sudaromas notaro akivaizdoje arba teisme;

holografinis testamentas – jį testatorius nuo pradžios iki pabaigos turi surašyti ranka ir pasirašyti;

rašytinis testamentas – surašytas ne testatoriaus, o kito asmens, arba spausdintas ir parengtas trijų liudytojų akivaizdoje.

Paveldėjimo susitarimą (Bendrojo civilinio kodekso (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*, ABGB) 1249 ir tolesni straipsniai) gali sudaryti sutuoktiniai arba ketinantys tuoktis sužadėtiniai, jis sudaromas kaip notarinis dokumentas (Notarinių dokumentų įstatymo (*Notariatsaktsgesetz*) 1 straipsnio 1 dalies a punktas) dviejų liudytojų arba dar vieno notaro akivaizdoje. Paveldėjimo susitarimu, kuris turi atitikti testamentinės valios pareiškimui keliamus reikalavimus, gali būti numatyta disponuoti ne daugiau kaip trimis ketvirtadaliais turto. Registruoti partneriai paveldėjimo teisės požiūriu turi tokias pat teises kaip sutuoktiniai ir ketinantys tuoktis sužadėtiniai (Bendrojo civilinio kodekso 1217 straipsnis).

Bendrajį testamentą gali sudaryti tik sutuoktiniai arba registruoti partneriai (Bendrojo civilinio kodekso 583 ir 1248 straipsniai). Pastaba – registruotą partnerystę gali sudaryti tik vienos lyties asmenys.

Dovanojimas mirties atveju (*donatio mortis causa*) reglamentuojamas Bendrojo civilinio kodekso 956 straipsniu, jis gali būti kaip testamentinė išskirtinė arba sutartis, sudaryta kaip notarinis dokumentas.

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, koku būdu?

Notarų, teismų arba advokatų saugomi testamentai, paveldėjimo susitarimai ir palikimo arba privalomosios palikimo dalies atsisakymo sutartys gali būti registruojami Austrijos centriniam testamentų registre (*Österreichisches Zentrales Testamentsregister*) (Notarų kodekso (*Notariatsordnung*) 140b straipsnis). Šį registrą tvarko Austrijos notarų rūmai (*Österreichische Notariatskammer*) ir jis yra vienintelis teisės aktais reglamentuojamas testamentų registras. Teismai ir notarijai privalo minėtus dokumentus užregistruoti šiame registre (Notarų kodekso 140c straipsnio 2 dalis). Jie registruojami tam, kad būtų lengviau rasti per palikimo procedūras.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Privalomoji palikimo dalis, kuria apribojama testamentu sudarymo laisvė, sudaro pusę netestamentinės palikimo dalies, priklausančios testatoriaus palikuonims, o jei palikuonių nėra – trečdaliį netestamentinės palikimo dalies, priklausančios testatoriaus tiesiosios aukštutinės giminystės linijos giminaičiams. Pergyvenusiam sutuoktiniui arba registruotam partneriui tenkanti privalomoji palikimo dalis sudaro pusę jam priklausančios netestamentinės palikimo dalies. Jei asmuo, turintis teisę gauti privalomąją palikimo dalį, su testatoriumi niekada nepalaikė artimo šeiminių ryšių, yra galimybė jam tenkančią privalomąją palikimo dalį sumažinti.

Asmenys, turintys teisę gauti privalomąją palikimo dalį, gali atsisakyti savo privalomosios palikimo dalies prieš atsirandant palikimui sudarydami susitarimą (notarinį dokumentą) su būsimu testatoriumi.

Privalomoji palikimo dalis yra reikalavimas proporcingą palikimo vertės dalį sumokėti pinigais.

Teisė gauti privalomąją palikimo dalį turi būti pareiškama per trejus metus (Bendrojo civilinio kodekso 1487 straipsnis). Senaties terminas prasideda surašius atitinkamų dokumentų priėmimo ir perdavimo aktą pagal įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka (*Außerstreitgesetz*, *AußStrG*) 152 straipsnį.

Privalomosios palikimo dalies galima atsisakyti testatoriui dar esant gyvam surašant notarinį dokumentą arba teismo protokolą (Bendrojo civilinio kodekso 551 straipsnis).

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Jei mirusysis buvo nesusituokęs ir neturėjo vaikų, jo turtą lygiomis dalimis paveldi tėvai, jei tėvai mirę, – broliai ir seserys.

Jei mirusysis buvo nesusituokęs ir turėjo vaikų, jo turtą lygiomis dalimis paveldi vaikai.

Jei mirusysis buvo susituokęs ir neturėjo vaikų, visą turtą paveldi pergyvenęs sutuoktinis, jei nėra mirusiojo tėvų, brolių, seserų ir senelių.

Jei mirusysis buvo susituokęs ir turėjo vaikų, pergyvenęs sutuoktinis paveldi trečdaliį turto, vaikai – likusį lygiomis dalimis.

Registruoti partneriai turi tokias pat paveldėjimo teises kaip sutuoktiniai. Neregistruotas partneris (sugyventinis) turtą paveldi tik jei yra atitinkama testamentinė valia. Tačiau pergyvenusio sugyventinio interesai apsaugoti Nuomos teisės įstatymu (*Mietrechtsgesetz*) ir Būsto nuosavybės įstatymu (*Wohnungseigentumsgesetz*). Jei mirusysis ir jo sugyventinis buvo bendro būsto savininkai (būsto nuosavybės partnerystė), mirusiojo nuosavybės dalis atitenka pergyvenusiam partneriui.

Jei nėra nei pergyvenusio sutuoktinio, nei vaikų, paveldėjimo teisė tenka mirusiojo tėvams ir jų palikuonims (mirusiojo broliams ir seserims) (Bendrojo civilinio kodekso 735 ir 736 straipsniai).

Jei mirusiojo pergyvenusio sutuoktinio nėra, tačiau yra vaikų, jo turtą lygiomis dalimis paveldi vaikai.

Jei yra mirusiojo pergyvenęs sutuoktinis ir vaikų, sutuoktinis paveldi trečdaliį palikimo ir namų ūkiui priklausančią kilnojamąjį turtą (*Vorausvermächtnis*). Du trečdalius turto lygiomis dalimis paveldi vaikai (Bendrojo civilinio kodekso 757 straipsnis).

Registruoti partneriai turi tokias pat teises kaip sutuoktiniai (Bendrojo civilinio kodekso 537a straipsnis). Pastaba. Registruota partnerystė galima tik vienos lyties asmenų.

5 Kokia institucija kompetentinga:**5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?**

Apygardos teismas (*Bezirksgericht*), teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

Dalykinę ir teritorinę jurisdikciją turi tas apygardos teismas, kuriam priklausė bendroji jurisdikcija pagal paskutinę mirusiojo gyvenamąją vietą (nuolatinę ar įprastinę) (Teismų jurisdikcijos įstatymo (*Jurisdiktionsnorm*, JN) 105 straipsnis arba 65 ir 66 straipsniai). Apygardos teismas procedūrą atlikti paveda notarui, kuris veikia kaip teismo įgaliotinis (Teismo įgaliotinių įstatymo (*Gerichtskommissärsgesetz*, GKG) 1 straipsnis).

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

Apygardos teismas (*Bezirksgericht*), teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

Apygardos teismas (*Bezirksgericht*), teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Apygardos teismas (*Bezirksgericht*), teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradeda automatiškai).

Sužinojęs apie palikimo atsiradimą, apygardos teismas, kurio jurisdikcijai priklausė mirusiojo paskutinė nuolatinė gyvenamoji vieta arba įprastinė gyvenamoji vieta, *ex officio* pradeda palikimo procedūrą (*Verlassenschaftsverfahren*). Ją vykdo notaras, veikdamas kaip teismo įgaliotinis, pabaigoje sprendimą priima teismas.

Teismas, sužinojęs apie asmens mirtį, palikimo procedūrą pradeda *ex officio* (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 143 straipsnio 1 dalis).

Per teismo pradėtą palikimo procedūrą teismo įgaliotinis nustato įpėdinius (Bendrojo civilinio kodekso 797 straipsnis).

Teismo įgaliotinis (Teismo įgaliotinių įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 2 punkto b papunktis ir 2 straipsnio 2 dalis) toliau nurodytais atvejais sudaro turto aprašą: pateiktas pareiškimas dėl sąlyginio palikimo priėmimo; asmenys, turintys teisę gauti privalomąją palikimo dalį, yra nepilnamečiai arba dėl kitų priežasčių jiems reikalingas teisinis atstovas; duotas leidimas palikimą atskirti nuo įpėdinio turto; galimas antrinis paveldėjimas arba, vykdant paskutinę valią, įsteigtas privatus labdaros fondas; nesant įpėdinių palikimas gali atitekti valstybei; to prašo tokią teisę turintis asmuo arba palikimo tvarkytojas (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 165 straipsnis).

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Niekas neturi teisės palikimo savo nuosavybėn perimti pats. Palikimas perduodamas oficialiai pagal vadinamąją nuosavybės perdavimo procedūrą (*Einantwortung*) palikimo reikalus tvarkančio teismo (*Abhandlungsgericht*) sprendimu (Bendrojo civilinio kodekso 797 straipsnis ir Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 177 straipsnis). Palikimo nuosavybė gali būti perduodama tik jei baigta teisminė palikimo procedūra ir pateiktas pareiškimas dėl palikimo priėmimo, kuriame atitinkami asmenys įrodė savo paveldėjimo teisę. Nekilnojamasis turtas taip pat perduodamas oficialiai pagal nuosavybės perdavimo procedūrą, t. y. prieš naujamam turto savininkui jį registruojant žemės kadastrė. Jei įpėdiniai per tinkamą laiką patys nepateikia prašymo įregistruoti nekilnojamąjį turtą, tokį prašymą turi pateikti teismo įgaliotinis.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Įpėdiniai už mirusiojo skolas atsako savo visu turtu. Jei sudarytas turto aprašas, įpėdinių atsakomybė neviršija palikimo vertės.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Žemės kadastro reikalų teismui (*Grundbuchsgericht*) reikia pateikti įsigijimą patvirtinančių dokumentų: įpėdinis turi pateikti teismo sprendimą dėl nuosavybės perdavimo, testamentinės išskirtinės gavėjas – oficialų patvirtinimą. Taip pat gali reikėti pateikti mokesčių sumokėjimo pažymą ir, atsižvelgiant į konkrečios federalinės žemės teisės aktus, nekilnojamojo turto sandorių teisės aktais nustatytą leidimą, o prireikus – naujojo savininko pilietybės įrodomąjį dokumentą.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Administratoriaus skirti nereikia.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?

Įpėdinis, kuris priimdamas palikimą pakankamai įrodo savo paveldėjimo teisę, turi teisę palikimo turtą naudoti ir administruoti bei atstovauti tvarkant su palikimu susijusius reikalus, jei palikimo reikalų teismas (*Verlassenschaftsgericht*) nenurodė kitaip; jei tokie asmenys yra keli, šia teise jie naudojami kartu, jei nesusitaria kitaip (Bendrojo civilinio kodekso 810 straipsnio 1 dalis).

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Austrijos palikimo procedūrose testamento vykdytojas atlieka tik antraeilį vaidmenį. Taip yra dėl to, kad palikimo reikalus prižiūri teismas ir yra teismo įgaliotinio pareigybė – jis užtikrina, kad mirusiojo paskutinė valia būtų įvykdyta. Pagal Bendrojo civilinio kodekso 816 straipsnį testatorius, pareiškdamas testamentinę valią, gali paskirti jos vykdytoją. Teismo vykdytojo užduotys priklauso nuo testatoriaus testamentinės valios ir siekia nuo stebėjimo, ar įpėdiniai ar testamentinės išskirtinės gavėjai vykdo sąlygas arba kaip pasidalija palikimą, iki palikimo administravimo.

Jei kaip palikimo kreditorių sukvietimo proceso (Bendrojo civilinio kodekso 813–815 straipsniai) dalis yra paskiriamas teismo posėdis, teismo įgaliotinis turi viešai paskelbti jo datą ir jį pakviesti testamento vykdytoją (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 174 straipsnis).

10 Kokie dokumentai vykdančiam paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Tokią teisę turinčių asmenų prašymu teismo įgaliotinis turi išduoti jiems oficialių jų įgaliojimo atstovauti patvirtinimą (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 172 straipsnis).

Jei yra nustatyti įpėdiniai, jiems tenkančios palikimo dalys ir pateikti įrodymai, kad įvykdytos kitos sąlygos, teismas įpėdiniams turi perduoti palikimo nuosavybę (sprendimas dėl nuosavybės perdavimo, Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 174 straipsnis). Oficialiai patvirtintos sprendimo dėl nuosavybės perdavimo kopijos pakanka, kad kredito įstaigose būtų panaikinti apribojimai naudotis lėšomis (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 179 straipsnis).

Paskutinis naujinimas: 16/10/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.